

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЧЕРНІГІВСЬКИЙ КОЛЕГІУМ»
ІМЕНІ Т. Г. ШЕВЧЕНКА**

**НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ ІСТОРІЇ ТА
СОЦІОГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН
ІМЕНІ О. М. ЛАЗАРЕВСЬКОГО**

Кафедра всесвітньої історії та міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Завідувач кафедри проф. Ячменіхін К.М.

28 серпня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ КРАЇН ЄВРОПИ ТА АМЕРИКИ

другої половини ХХ – початку ХХІ ст.

Спеціальність 032 Історія та археологія

2023–2024 навчальний рік

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Протокол № від 1 від 28 серпня 2020 року

Розробники: Соломенна Тетяна Валеріївна, канд. іст. наук, доцент кафедри всесвітньої історії та міжнародних відносин Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка

Мова навчання – українська.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета дисципліни «Новітня історія країн Європи та Америки другої половини ХХ – початку ХХІ ст.» полягає у формуванні у здобувачів освіти компетентностей, пов'язаних із розумінням сутності історичних процесів і подій, які відбувалися в країнах Європи та Америки продовж ХХ ст. та характеризують їхній розвиток на сучасному етапі.

Предметом вивчення є процеси, закономірності та особливості розвитку країн Європи та Америки після Другої світової війни.

Програма навчальної дисципліни складається з трьох змістових модулів:

1. Основні тенденції розвитку країн Європи та Америки після Другої світової війни.
2. Особливості розвитку країн Європи в умовах біполярного світу.
3. Основні тенденції розвитку країн Європи та Америки у ХХІ столітті.

Обсяг дисципліни

	Денна форма	Заочна форма
Кількість кредитів ECTS	3	-
Кількість годин:	105	105
- лекції	26	10
- практичні / семінарські	20	8
- лабораторні	-	-
- індивідуальні завдання	-	-
- самостійна робота студента	59	87

Статус навчальної дисципліни _____ обов'язкова _____

Очікувані результати навчання (програмні результати навчання, загальні та фахові компетентності), що формуються у процесі вивчення дисципліни «Новітня історія країн Європи та Америки другої половини ХХ – початку ХХІ ст.»:

ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 5. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК 6. Здатність до пошуку та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність бути критичним і самокритичним.

СК 1. Усвідомлення взаємозв'язку між фактами, подіями, явищами і процесами в минулому та сучасності.

СК 2. Усвідомлення відмінностей в історіографічних поглядах різних періодів та в різних контекстах.

СК 3. Усвідомлення соціальних функцій історика, розуміння можливості

використання історії для досягнення політичних цілей, в тому числі наслідків зловживання історією.

СК 4. Здатність використовувати у професійній діяльності наукові праці та інформаційно-довідкові видання (бібліографічні довідники, путівники до архівних фондів, архівні описи тощо), сучасні інформаційно-пошукові системи.

СК 5. Здатність відшуковувати необхідні для освітньої та наукової діяльності історичні джерела (архівні та опубліковані документи, етнографічні, картографічні матеріали, музейні експонати, археологічні артефакти і т. п.).

СК 8. Здатність використовувати у фаховій діяльності знання гуманітарних та соціальних наук, вміння аналізувати, оцінювати і прогнозувати політичні, економічні, культурні й соціальні події та явища.

СК 9. Здатність працювати з історичними текстами і документами, коментувати, анотувати їх відповідно до певних критеріїв; презентувати і обговорювати результати наукових досліджень.

СК 10. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією.

СК 13. Здатність визначати причинно-наслідкові зв'язки розвитку людської цивілізації, основні етапи її становлення.

СК 14. Здатність визначати загальні закономірності та особливості історичного розвитку країн світу, визначати місце історії України у контексті світової історії.

ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і

методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.

ПРН 4. Володіти понятійно-категоріальним апаратом історичної науки, професійно оперувати науковими термінами, прийнятими у фаховому середовищі.

ПРН 5. Вміти працювати з письмовими, речовими, етнографічними, усними, архівними та іншими історичними джерелами.

ПРН 6. Виявляти взаємозв'язки між процесами у минулому та на сучасному етапі, аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії.

ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.

ПРН 8. Брати участь у плануванні та виконанні наукових досліджень у сфері історії, презентувати результати досліджень, аргументувати висновки детальні знання про певний історичний період або проблему.

ПРН 11. Здійснювати аналіз ситуацій з урахуванням історичного контексту та/або історичних передумов.

ПРН 13. Розуміти загальні та специфічні риси історичного розвитку різних регіонів України, Європи та світу, фактори, що зумовлюють різноманіття

культур та національних спільнот, ефективно співпрацювати з носіями різних історичних та культурних цінностей.

ПРН 15. Застосовувати набуті спеціальні компетентності на широкому громадсько-політичному та суспільному рівнях, аргументувати важливість соціальних функцій історика в сучасному суспільстві.

Критерії оцінювання результатів навчання

а) робота на практичному занятті

Усна відповідь, доповідь, виконання завдань

на практичному занятті

до 5 балів

б) самостійна робота

до 12 балів

в) індивідуальна робота

до 12 балів

г) іспит

до 25 балів

Робота на практичному занятті оцінюється за такими критеріями: 5 бали – здобувач освіти у повному обсязі опрацював програмовий матеріал, має глибокі та міцні знання, упевнено оперує набутими знаннями, робить аргументовані висновки; може узагальнювати та застосовувати набуті знання; 4 бали – відповідь містить незначні неточності; 3 бали – студент може відтворити основні положення програмового матеріалу, його відповідь неповна; 1-2 бал – студент доповнює відповіді своїх товаришів.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проєкту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Змістовий модуль 1. Основні тенденції розвитку країн Європи та Америки після Другої світової війни

Тема 1. Світ у другій половині XX – на початку XXI ст.: головні тенденції історичного розвитку

Наслідки II світової війни для країн Європи та Америки. Територіальні зміни. Нова геополітична ситуація. Головні напрямки розвитку міжнародних відносин. Особливості суспільно-політичного розвитку країн Європи та

Америци. Фактори впливу на сферу політичних відносин. Головні політичні ідеології та доктрини. Тенденції політичного розвитку. Еволюція державно-політичного механізму окремих країн. Активізація громадського життя. Особливості соціально-економічного розвитку країн Західного світу. Головні моделі економічного розвитку та їхня еволюція. НТР: досягнення та проблеми. Постіндустріальне суспільство. Глобалізація. Інтеграційні процеси. Розвиток соціальної сфери. Еволюція соціальної політики. Сучасна система соціального захисту розвинених країн. Проблеми слаборозвинених держав Латинської Америци. Глобальні проблеми людства та шляхи їхнього вирішення.

Тема 2. Німеччина після другої війни

Наслідки II світової війни для Німеччини. Окупаційний режим на німецьких землях, його особливості у східній та західній зонах. Різні підходи до вирішення «німецького питання» у 1945-1949 рр. Розділення країни. Проголошення НДР. Особливості суспільно-політичного розвитку країни у 1949-1989 рр. Домінування СЄПН. В.Ульбріхт та Е.Гоннекер. Боротьба з інакодумством. Політичні кризи. Вплив СРСР. Системна криза у НДР у другій половині 80-х рр. XX ст. Рух за об'єднання з ФРН.

Проголошення ФРН. Принципи державно-політичного механізму. «Основний закон». Політичне життя. Період «канцлерівської демократії» К.Аденауера. Особливості економічної стратегії блоку ХДС/ХСС та її результати. Німецьке «економічне диво». Курс на об'єднання Німеччини. Позиція ФРН. Процес об'єднання країни. Політичний розвиток ФРН у 90-х рр. XX – на початку XXI ст. Поразка ХДС/ХСС. «Червоно-зелена» коаліція. Канцлерство А.Меркель. Сучасна ФРН. Роль ФРН в ЄС.

Тема 3. США: особливості історичного розвитку

Вплив II світової війни на США. Зміцнення позицій США на світовому ринку та у сфері міжнародних відносин. Внутрішня та зовнішня політика Г.Трумена. Президентство Д.Ейзенхауера. Економічна стратегія республіканців та її результати. Особливості соціально-економічної політики демократів Д.Кеннеді та Л. Джонсона. Соціальна політика. Расове питання. Відносини із профспілками. Зовнішня політика США у 60-х рр. XX ст. Проблеми соціально-економічного розвитку початку 70-х рр. XX ст. та спроби їхнього вирішення. Особливості політичного розвитку США у 70-х рр. Соціально-економічна стратегія демократів за Д.Картера та її результати. Зовнішня політика США у 70-х рр. Перші кроки з розрядки міжнародної напруженості. Чергове загострення відносин із СРСР у 1979 р. Президентство Р.Рейгана. Особливості соціально-економічної та зовнішньополітичної стратегії. Рейганоміка: зміст та наслідки. Президентство Дж.Буша. Кореляція зовнішньополітичного курсу. США у 90-х рр. XX – на початку XXI ст. особливості соціально-економічного та суспільно-політичного розвитку. Зовнішня політика США. Нові загрози та відповідь на них. Війна в Іраку та її вплив на США. Сучасні США.

Змістовий модуль 2. Особливості розвитку країн Європи в умовах біполярного світу

Тема 4. Сучасна Велика Британія

Вплив II світової війни на країну. Особливості суспільно-політичного розвитку Великої Британії. Вибори 1945 р. Соціально-економічна стратегія лейбористів та її реалізація. Особливості політичного та економічного розвитку країни за правління консерваторів (1951-1964 рр.). Велика Британія на міжнародній арені. Колоніальна політика другої половини 40 – середини 60-х рр. XX ст. Політичний та економічний розвиток Великої Британії у другій половині 60-70-х рр. XX ст. Ставлення до інтеграційних процесів у Європі. Політичне життя. Вплив світової енергетичної кризи на економіку країни. Зовнішня політика. Вибори 1979 р. Перемога консерваторів. Особливості соціально-економічної стратегії М.Тетчер та її результати. Зовнішня політика. Політичний розвиток Великої Британії у 90-х рр. XX – на початку XXI ст. Дж.Мейджор. А.Блер. Г.Браун. Д.Камерон, Т.Мей. Сучасна політична ситуація. Стан та перспективи розвитку економіки. Британія у системі міжнародних відносин. Місце та роль країни у сучасному світі. Зовнішня політика.

Тема 5. Сучасна Франція

Вплив II світової війни на Францію. Людські жертви та матеріальні збитки. Діяльність Тимчасового уряду. Прийняття конституції IV Республіки. Особливості державно-політичного механізму за новою конституцією. Суспільно-політичне життя. Соціально-економічний розвиток. Участь у процесах економічної інтеграції у Європі. Зовнішня політика. Колоніальна політика. Повернення Ш. де Голля до влади. Прийняття конституції 1959 р. Особливості політичної системи Франції періоду V Республіки. Франція у роки президентства Ш. де Голля: внутрішня та зовнішня політика. «Голлізм». Політичний та економічний розвиток Франції у кінці 60- на початку 80-х рр. XX ст. Ж. Помпиду.

Тема 6. Сучасна Італія

Наслідки II світової війни. Особливості окупаційного режиму в Італії. Трансформація політичних сил. Дефашизація. Реформи у галузі промисловості та сільського господарства. Підписання мирного договору з Італією. Проголошення республіки (1946 р.). Прийняття нової конституції (1948 р.). Особливості суспільно-політичного розвитку у кінці 40 – 60-х рр. XX ст. Соціально-економічний розвиток Італії. Залучення до європейської економічної інтеграції. Італійське «економічне диво». Суспільно-політичний розвиток Італії у 70-80-х рр. XX ст. Актуалізація проблеми мафіозних структур та тероризму. Стан розвитку економіки у 70-80-х рр. XX ст.: досягнення та проблеми. Криза традиційних політичних сил на початку 90-х рр. XX ст. Вибори 1994 р. – перемога нових правих партій. Часті зміни

урядових кабінетів. С.Берлусконі. Особливості політичного та економічного розвитку країни на початку XXI ст. Зовнішньополітична стратегія Італії у другій половині XX – на початку XXI ст. та її реалізація. Місце та роль країни у сучасному світі.

Тема 7. Сучасна Іспанія

Характерні риси режиму Ф.Франко. Статус країни на міжнародній арені «Іспанське питання» в ООН. Міжнародна ізоляція. Початок процесу лібералізації. «Хартія іспанців». Особливості суспільно-політичного розвитку Іспанії у 1945-1975 рр. Еволюція франкістського режиму. Поновлення монархії. Залучення до політичного життя католицьких кіл. Опозиція режиму. Особливості соціально-економічного розвитку Іспанії у 1945 – 1975 рр. Вплив держави на економіку. Корпоративізм. Автаркія. Проблеми та здобутки іспанської економіки у 50-60-х рр. XX ст. Лібералізація економічного життя. Зовнішньополітичний курс Іспанії за Ф.Франко. Особливості суспільно-політичного розвитку Іспанії у 1975-2017 рр. Іспанський варіант переходу до демократії. Хуан Карлос Бурбон. Формування багатопартійності. Політичний спектр Іспанії. Демократизація суспільно-політичного життя. Вирішення національного питання. Федералізація країни. Особливості соціально-економічного розвитку Іспанії у 1975-2017 рр. Курс на подальшу лібералізацію економічного життя. Залучення іноземних інвестицій. Вступ до ЄЕС. Стан та рівень розвитку економіки сучасної Іспанії. Прогресивне соціальне законодавство. Зовнішня політика Іспанії у 1975-2017 рр. Роль та місце Іспанії у сучасному світі.

Змістовий модуль 3. Основні тенденції розвитку країн Європи та Америки у XXI столітті

Тема 8. Інтеграційні процеси в Європі: етапи розвитку та сучасний стан Європейського Союзу

Вплив Другої світової війни на мобілізацію інтеграційних процесів в Європі. Формування Ради Європи та економічної інтеграції в Європі. Перші інтеграційні структури. ЄОВС, Євроатом. Альтернативна інтеграція Великобританії: створення ЄАВТ. Маастрихтська угода і створення ЄС. Принципи діяльності ЄС. Проблеми розширення ЄС. Конституційний процес. Основні інститути та їх повноваження в управлінні ЄС. Лісабонський договір 2007 р. Проблеми та здобути ЄС: Brexit, міграційна криза та наслідки пандемії

Тема 9. Сучасна Швейцарія

Вплив II світової війни на Швейцарію. Особливості державно-політичного механізму країни. Принципи прямої демократії. Принципи формування та діяльності вищих гілок влади. Зовнішньополітична стратегія та її реалізація. Головні етапи економічного розвитку Швейцарії у другій половині XX – на початку XXI ст. Фактори стабільного економічного розвитку швейцарської економіки. Зовнішньоекономічна стратегія

Швейцарії. Стосунки з ЄЕС та ЄС. Зовнішньополітична діяльність країни у кінці ХХ – на початку ХХІ ст. Вступ до ООН. Роль та місце країни у сучасному світі.

Тема 10. Країни Північно-Західної Європи

Вплив II світової війни на країни регіону. Особливості суспільно-політичного розвитку Скандинавських країн та Бенілюксу. Традиціоналізм. Парламентська демократія. Домінування соціал-демократичної та соціал-християнської ідеології. Особливості політичного життя. Загальні риси соціально-економічного розвитку країн регіону. Фактори прискореного розвитку. Індустріалізація. Інтенсифікація сільськогосподарського виробництва. Експортно-орієнтована модель розвитку. Вирівнювання темпів та показників розвитку окремих країн. Регіональна інтеграція. Північна рада. Входження Бенілюксу до «Спільного ринку». Зовнішньоекономічна стратегія. Сучасний стан та перспективи розвитку країн регіону. Специфіка соціальної політики. Зовнішньополітична діяльність.

Тема 11. Сучасна Греція

Вплив II світової війни на Грецію. Протистояння між лівими та правими силами. Громадянська війна. Суспільно-політичний розвиток країни у 40 – 70-х рр. ХХ ст. Особливості політичної системи Греції. Режим «чорних полковників». Його сутність. Соціально-економічний розвиток країни. Головні тенденції у розвитку економіки Греції у другій половині 40 – 70-х рр. ХХ ст. Соціальна політика. Зовнішньополітична діяльність Греції у другій половині 40 - 70-х рр. ХХ ст.

Головні риси суспільно-політичного розвитку Греції у 80-90-х рр. ХХ – на початку ХХІ ст. Політичний спектр та політична стратегія провідних партій. Особливості соціально-економічного розвитку Греції у останні десятиріччя ХХ – на початку ХХІ ст. Участь у європейській інтеграції. Соціальне забезпечення. Рівень життя. Сучасний стан та перспективи розвитку грецької економіки. Пріоритетні напрямки зовнішньополітичних інтересів сучасної Греції. Орієнтація на Євроатлантичні структури. Греція у НАТО та ООН. Проблема Кіпру та шляхи її вирішення. Місце Греції у сучасному світі.

Тема 12. Загальні тенденції розвитку науки та культури країн Європи та Америки

Визначні досягнення у галузі природничих наук. Основні риси НТП у другій половині ХХ – на поч. ХХІ ст. НТР. Особливості розвитку гуманітарних наук. Загальні тенденції у розвитку освіти у передових країнах Європи та Америки. Головні напрямки та досягнення у галузі літератури. Головні напрямки та досягнення у галузі мистецтва. Головні напрямки та досягнення у галузі театру, кіно та телебачення.

Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього	включно з					усього	включно з				
л		пр	лаб	ін д	срс	л		п р	лаб	ін д	срс	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Змістовий модуль 1. Основні тенденції розвитку країн Європи та Америки після Другої світової війни												
Тема 1. Світ у другій половині ХХ – ХХІ ст.	8	2				6	8					8
Тема 2. Німеччина після другої війни	14	4	4			6	12	2	2			8
Тема 3. США	14	4	4			6	12	2	2			8
Разом за змістовим модулем 1	36	10	8			18	32	4	4			24
Змістовий модуль 2 Особливості розвитку країн Європи в умовах біполярного світу												
Тема 4. Сучасна Велика Британія	9	2	2			5	10	2	2			6
Тема 5. Сучасна Франція	8	2	2			4	9		2			7
Тема 6. Сучасна Італія	7	2				5	7					7
Тема 7. Сучасна Іспанія	7	2				5	7					7
Разом за змістовим модулем 2	31	8	4			19	33	2	4			27
Змістовий модуль 3 Основні тенденції розвитку країн Європи та Америки у ХХІ столітті												
Тема 8 Швейцарія	4	2				2	6	2				4
Тема 9. Інтеграційні процеси в Європі	12	4	4			4	10	2	2			6
Тема 10 Країни Північно-західної Європи	6	2	2			2	4					4
Тема 11. Греція	4		2			2	4					4
Тема 12. Тенденції розвитку науки та культури країн Європи та Америки	12					12	18					18
Разом за змістовим модулем 3	38	8	8			22	42	4	2			36
Усього годин	105	26	20			59	105	10	8			87

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	К-сть годин (стац/ з/в)
1	Об'єднання Німеччини. Сучасна ФРН	4/2
2	Рейгономіка. США – лідер світу	4/2
3	Тетчеризм основні характеристики. Сучасна Великобританія	2/2
4	Особливості розвитку сучасної Франції	2/2
5	Інтеграційні процеси в Європі	4/2
6	Швецька модель: особливості соціальної політики	2/-
7	Греція: основні тенденції розвитку	2/-
Усього годин практичних занять		20/8

Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	К-сть годин (стац/ з/в)
1	Особливості розвитку зовнішньої політики Франції IV Республіки	2/4
	Де Гаспері, К.Аденауер, Ш. де Голль – лідери повоєнної Європи	4/5
	Особливості розвитку НДР: роль в соціалістичній співдружності	4/4
	Особливості розвитку Скандинавських країн післявоєнний час	3/4
	Країни Бенілюксу в сучасній Європі	4/5
	Жіночий рух за свої права: досвід США та Європи у другій половині ХХ ст. Соціальні рухи в Європі та США 1960-х рр.	4/5
	Міжнародний контекст об'єднання Німеччини. Роль ФРН в сучасному ЄС	4/5
	Основні посадовці ЄС та їх повноваження. Тенденції зовнішньополітичної стратегії ЄС	4/4
	Вирішення Ольстерської проблеми в Британії. Антитерористична боротьба та національне питання в Європі наприкінці ХХ – ХХІ ст.	4/4
	Сучасна Австрія. Місце в ЕС	2/4
	Відхід від авторитаризму для Іспанії, Португалії, Греції. Національне питання в Іспанії після 2017 р.	4/5
2.	Монарші родини Старого світу: тенденції ХХІ ст.	4/4
	Країни Латинської Америки в період глобалізації амбівалентність розвитку. Тенденції культурного розвитку американського континенту	4/4
	Розвиток кінематографічного мистецтва	2/5
	Тенденції розвитку мистецтва	2/5
	Розвиток архітектури в міжвоєнний період	2/5
	Напрями філософської думки	2/5
	Музична культура міжвоєнного періоду	2/5
	Роль інформаційних технологій на суспільні процеси в ХХІ ст.	2/5
Усього годин:		59/87

Методи навчання

1. Інтерактивні методи навчання – диспут, навчальні ігри; моделювання історичних подій ситуацій);
2. Словесні методи навчання – лекція, бесіда;
3. Практичні методи навчання – виконання творчих завдань, підготовка доповідей, презентацій;
4. Проблемний виклад матеріалу;
5. Дослідницький метод навчання.

Методи контролю

1. Усне опитування, участь у груповій роботі;
2. Творчі роботи, презентації;
3. Контрольна робота.

Засоби діагностики успішності та якості навчання

- студентські проекти, презентації та виступи на практичних заняттях;
- усна відповідь;
- письмова робота.

Розподіл балів

Розподіл балів за темами

ЗМ №1			ЗМ №2				ЗМ №3					1сп	разом
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11	T12	25	100
8	8	8	6	6	6	8	5	5	5	5	5		

Розподіл балів за формами контролю

Види контролю	Кількість	Бали	Загальна кількість балів
Виконання самостійної роботи	2	12	24
Усна відповідь на практичному занятті	10	5	50
Індивідуальна робота			10-12
Іспит	1	25	25
Усього:			100

Методичне забезпечення

1. Навчальна програма
- 2.Робоча програма навчальної дисципліни
3. Методичні матеріали до практичних занять
4. Теми і завдання для самостійного опрацювання.
5. Матеріали до лекційних занять.

Рекомендовані джерела інформації

Основна література:

1. Арзаканян М. Ц., Ревякин А. В., Уваров П. Ю. История Франции. М.: Дрофа, 2005. 475 с.
2. Бурдяк В. Політична культура країн Європи в контексті інтеграційних процесів. Чернівці : Рута, 2004. 328 с.
3. Вандич П. Ціна свободи. Історія Центрально-Східної Європи від Середньовіччя до сьогодення. К., 2004. 464 с.
4. Газін В.П. Актуальні проблеми сучасності: історія, світова політика. К.:Видавничий дім «Слово». 2009. 424 с.
5. Газін В.П. Новітня історія країн Європи і Америки 1918-1945 рр.: Підручник для студ. вищ. навч. закл. К., 2003. 472 с.
6. Гончар Б.М., Городня Н.Д. Нова історія країн Європи та США. 1870-1918 роки : підручник. К., Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2008. 413 с.
7. Єлавіч Б. Історія Балкан ХХ століття. К., 2004. 600 с.
8. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-1945). Навч. посібник для студентів ВНЗ. К. : Слово. 2003. 619 с.
9. Іваницька О.П. Новітня історія країн Європи та Америки (1945-2002). Навчальний посібник. Вінниця: Видавництво Фоліант, 2003. 560 с.
- Історія міжнародних відносин і зовнішньої політики ХХ – початок ХХІ ст. : навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни / Авт. кол. В.Ф. Салабай та ін. Київ : КНЕУ, 2006. 193 с.
10. Історія Центрально-Східної Європи: Посібник / За ред. Л. Зашкільняка. Львів, 2001. 660 с.
11. Новітня історія країн Європи та Америки (1918-2007): навчальний посібник для самостійної роботи студента / Л.М. Мицик, Ю.В. Кузьменко. Київ : Академвидав, 2008. 543 с.
12. Новітня історія країн Західної Європи та Північної Америки. Навч. посібник за ред. Баран З.А., Кипаренко Г.М., Мовчан С.П., Швагуляк М.М. Львів, 2005. 225 с.
13. Пронь С. В. Міжнародні відносини та зовнішня політика: 1914-1991 роки: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів. Миколаїв: Видавництво МДГУ ім. П. Могили, 2009. 139 с.
14. Яровий В. Новітня історія центральноєвропейських та балканських країн. ХХ ст. К., 2005. 816 с.

Допоміжна література:

1. Якобсен Г. А. 1939-1945. Вторая мировая война: Хроника и документы: Пер. с нем. М.: Мысль, 1995. 558 с.
2. Брусиловська О. Посткомуністична Східна Європа : зовнішні впливи, внутрішні зміни. Одеса : Астропринт, 2007. 352 с.
3. Волков В. К. Узловые проблемы новейшей истории стран Центральной и Юго-Восточной Европы. М., 1992. 367 с.

4. Дейвіс Н. Європа. Історія. К., 2000. 1464 с.
5. Заболотный В. Новейшая история стран Европы и Северной Америки. Конец XX - начало XXI века: учеб. пособие для студ. М. : АСТ : Астрель, 2004. 496 с.
6. Зайончковский А.М. Первая мировая война. СПб., 2002. 878 с.
7. История южных и западных славян: В 2 т. Т. 2. Новейшее время: Учебник / Под ред. Г.Ф. Матвеева, З.С. Ненашевой. 2-е изд. М., 2001. 271 с.
8. Історія дипломатичних відносин у XX сторіччі. Вінниця: НОВА КНИГА, 2008. 368 с.
9. Історія європейської ментальності. Europäische Mentalitätsgeschichte / за ред. П.Дінцельбахера ; пер. з нім. В.Кам'янець. Львів : Літопис, 2004. 718 с.
10. Мак-Ніл В. Піднесення Заходу. Історія людської спільноти; пер. з англ. 2-ге вид., випр. К.: Ніка-Центр, 2011. 960 с.
11. Новейшая история стран Европы и Америки. XX век. В двух частях. / Под ред. А. М. Родригеса, М. В. Пономарева. М.: Владос, 2003. Ч. 1. 463 с.
12. Тоталитаризм в Европе XX века : из истории идеологий, движений, режимов и их преодоления / Я. С. Драбкин [и др.] ; РАН, Институт всеобщей истории. М. : Памятники ист. мысли, 1996. 540 с.
13. Центральноевропейские страны на рубеже XX-XXI вв. Аспекты общественнополитического развития. Историко-политологический справочник / Юрий Новопашин. М. : Новый хронограф, 2003. 256 с.
14. Цимбалістий В.Ф. Теорія міжнародних відносин: Навчальний посібник. Львів: "Новий світ-2000", 2005. 324 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

ЄС https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage_en

НАТО <https://www.nato.int/cps/ru/natohq/index.htm>

ООН <https://www.un.org/en>

Рада Європи <https://www.coe.int/uk/web/compass/home>

ЮНЕСКО <http://whc.unesco.org/>